

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/305/35/92

OPINIA PUBLICZNA O POLITYCE I MOTYWACH DZIAŁANIA POLITYKÓW

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ'92

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Przyczyny kryzysów politycznych - zdaniem respondentów - tkwią przede wszystkim w nadmiernych ambicjach i braku odpowiedzialności polityków. Przykładem może być sprawa ministra Parysa, postrzegana najczęściej jako efekt rozgrywek personalnych i partyjnych. Taki pogląd jest wyrażany równie często przez osoby deklarujące zainteresowanie polityką, jak i przez ankietowanych, którzy rzadko bądź w ogóle nie śledzą wydarzeń politycznych. Dość powszechnie występuje też przekonanie, że partie polityczne działają głównie w interesie swoich przywódców.

Analizując wyniki sondaży CBOS przeprowadzonych w 1992 roku można stwierdzić, że z każdym miesiącem obniża się poziom zaufania do liderów życia politycznego¹. Dotyczy to prawie wszystkich polityków, niezależnie od ich przynależności partyjnej i rodowodu politycznego. Można postawić pytanie, czy brak zaufania niemal do wszystkich osobistości polskiego życia politycznego wyraża się także powszechną niechęcią do polityki. Współwystępowanie bowiem takich postaw zaobserwowano również w krajach, w których stosunkowo niedawno zapanował ład demokratyczny.

¹ Patrz komunikat CBOS: "Społeczne zaufanie do liderów życia politycznego", maj 1992 r.

W majowym sondażu CBOS² zapytano między innymi o przyczyny ostatnich kryzysów i konfliktów politycznych w Polsce (próby rozszerzenia koalicji rządowej, sprawa ministra Parysa) oraz o postrzegane przesłanki działania partii politycznych.

Odpowiadając na pytanie, dlaczego nie powiodły się próby rozszerzenia koalicji rządowej, respondenci rzadko wskazywali na przyczyny strukturalne (rozdrobnienie partii - efekt złej ordynacji wyborczej) czy ideologiczne (zbyt duże różnice w programach politycznych partii biorących udział w rokowaniach)³. Najczęściej stwierdzali, że wynika to przede wszystkim z negatywnych cech polityków biorących udział w rokowaniach - ich nadmiernych ambicji i braku odpowiedzialności. Pytani zaś o stronę odpowiedzialną za dotychczasowe niepowodzenia rozmów, rzadko wskazywali określoną grupę polityczną, obwiniając w równym stopniu obie strony. Znaczny odsetek badanych wybrał odpowiedź "trudno powiedzieć".

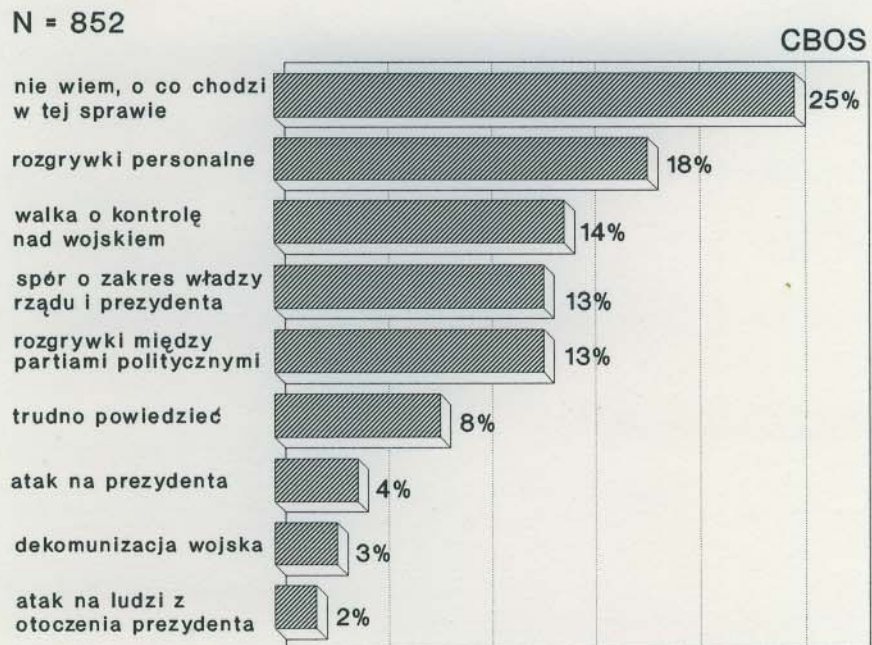
Osoby, które słyszały o konflikcie między prezydentem a ministrem Parysem, najczęściej postrzegają go w kategoriach rozgrywek personalnych (rys. 1). Niewielki odsetek ankietowanych wskazuje na rzeczowy, kompetencyjny charakter tego sporu. Pogląd, że przedmiotem konfliktu była kontrola nad wojskiem, wyraża 14% badanych, a 13% sądzi, że spór toczył się o zakres władzy rządu i prezydenta. Częstość wyboru ostatnich dwóch odpowiedzi wzrasta wraz

² Sondaż "Aktualne problemy i wydarzenia" (25) przeprowadzony w dniach 1-3 maja 1992 r. na 1191-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

³ Patrz komunikat CBOS: "Stosunek do rozszerzenia koalicji rządowej. Ocena szans wyjścia z kryzysu", maj 1992 r.

z poziomem wykształcenia i statusem społecznym⁴. Znaczny odsetek (25%) deklarujących znajomość tematu nie potrafi określić punktu spornego w sprawie ministra Parysa. Brak poglądów najczęściej występuje wśród mieszkańców wsi i małych miast, osób z wykształceniem podstawowym i zawodowym, o najniższym statusie ekonomicznym.

Rys. 1. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytanie: *Jak Pan(i) sądzi, o co chodzi przede wszystkim w sprawie ministra Parysa?*

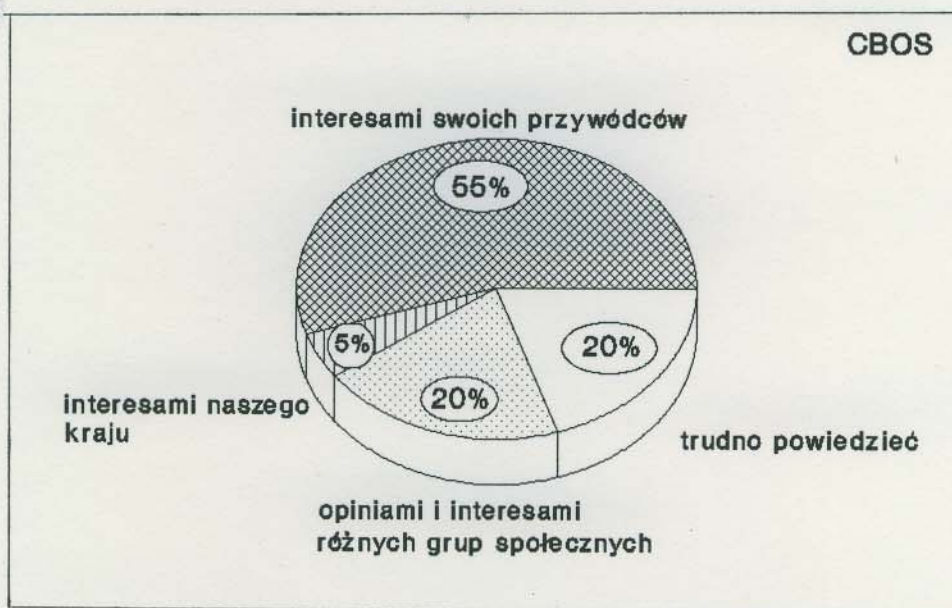

Na podstawie przedstawionych wyników można wnioskować, że społeczeństwo postrzega politykę przez pryzmat działających w niej osób, a nie instytucji czy rozwiązań strukturalnych. Odbiera ją więc bądź jako sferę niejasną, bądź jako teren rozgrywek personalnych, załatwiania partykularnych interesów nieodpowiedzialnych i zbyt ambitnych polityków.

⁴ Szczegółowe zróżnicowanie opinii badanych ze względu na ich cechy socjodemograficzne zamieszczono w tabelach aneksu.

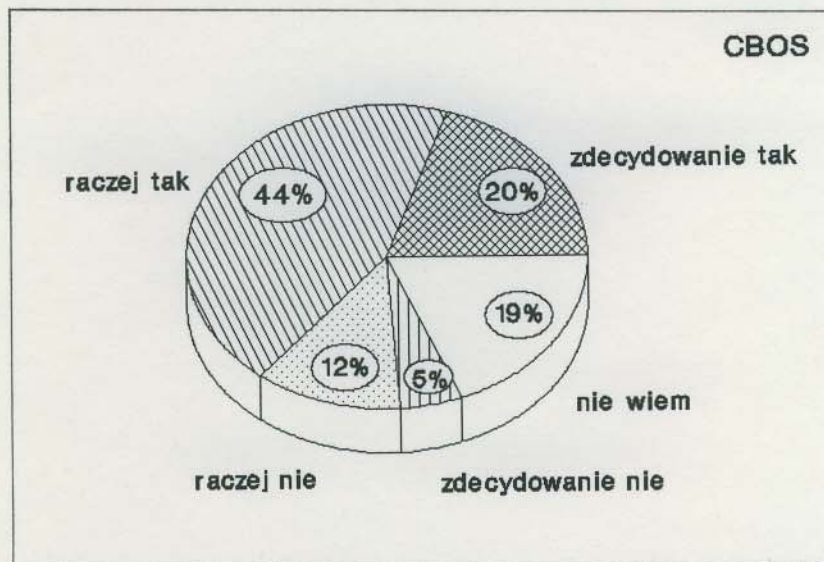
W majowym sondażu zadano też pytania o celowość istnienia partii politycznych i o to, czym kierują się one w swojej działalności (rys. 2). W opinii ponad połowy respondentów partie polityczne funkcjonujące w Polsce kierują się głównie interesami swoich przywódców, a co czwarty ankietowany sądzi, że działają one głównie w interesie kraju i grup społecznych, które reprezentują. I w tej sprawie duży odsetek badanych zadeklarował brak poglądów.

Rys. 2. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytanie: *Czy, Pana(i) zdaniem, partie polityczne w swojej działalności kierują się przede wszystkim:*

Mimo przekonania większości respondentów o tym, że partie polityczne w swoim działaniu kierują się głównie interesami swoich przywódców, zasadność ich funkcjonowania w obecnej sytuacji kraju nie jest odrzucana (rys. 3).

Rys. 3. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytanie: *Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie w Polsce potrzebne są partie polityczne?*

Istnieje związek między stosunkiem do celowości funkcjonowania w Polsce partii politycznych a opinią o przesłankach ich działania (tab. 1). Osoby, które widzą zasadność funkcjonowania partii politycznych, rzadziej niż osoby odmawiające im racji istnienia twierdzą, że w swoich działaniach partie kierują się przede wszystkim interesem przywódców, częściej natomiast sądzą, że działają one w interesie różnych grup społecznych. Nie widzą potrzeby działania partii politycznych w Polsce przede wszystkim rolnicy i ankietowani o najniższych dochodach. Blisko jedna piąta badanych nie potrafi zająć stanowiska w tej kwestii. Są to przede wszystkim osoby starsze, renciści i emeryci, respondenci z wykształceniem podstawowym, robotnicy niewykwalifikowani i gospodynie domowe oraz ankietowani biorący kilka razy w tygodniu udział w praktykach religijnych.

Tabela 1

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie w Polsce potrzebne są partie polityczne?	Czy, Pana(i) zdaniem, partie polityczne w swojej działalności kierują się przede wszystkim:			
	interesami swoich przywódców	interesami naszego kraju	opiniami i interesami różnych grup społecznych	trudno powiedzieć
Tak	57	6	23	14
Nie	65	2	16	17
Nie wiem	43	3	13	41

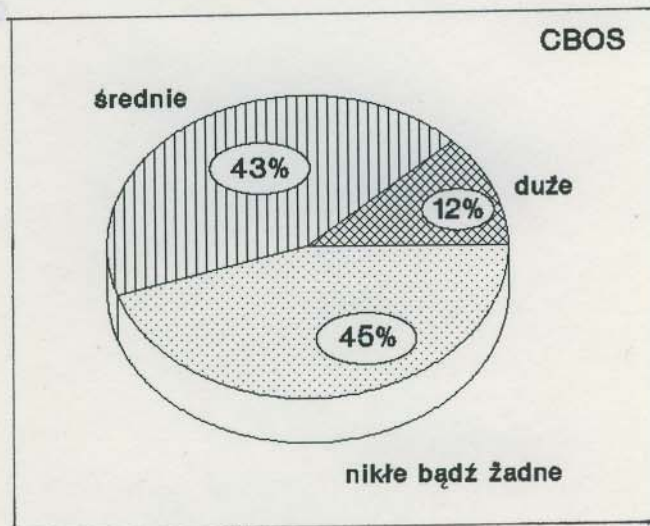
Przedstawione wyżej wyniki zdają się uprawniać do postawienia wniosku o częstym postrzeganiu przez respondentów polskiego polityka jako działającego przede wszystkim w imię własnych interesów, nieodpowiedzialnego i kierującego się nadmierną ambicją. Należałoby zastanowić się, czy obraz taki wynika ze znajomości faktów i obserwacji wydarzeń politycznych czy też jest wyrazem poczucia frustracji bądź odziedziczonego po poprzednim systemie politycznym stereotypowego myślenia o władzy. Trzeba przy tym zaznaczyć, że podobny sposób myślenia o polityce i politykach zaobserwowano również w innych krajach młodej demokracji.

Stopień zainteresowania polityką a opinie
o motywach działania polityków

Co pewien czas CBOS zadaje respondentom pytanie dotyczące stopnia zainteresowania polityką. Od paru lat rozkłady odpowiedzi na ten temat w zasadzie się nie zmieniają. W maju, podobnie jak w poprzednich miesiącach, blisko połowa ankietowanych określa swoje

zainteresowanie wydarzeniami politycznymi jako średnie - śledzi jedynie główne wydarzenia (rys. 4).

Rys. 4. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytanie: *Jak określił(a)by Pan(i) swoje zainteresowanie polityką?*

Jedna czwarta badanych rzadko poświęca czas bieżącym wydarzeniom politycznym, często umykają jej uwadze nawet sprawy ważne. Co piąty respondent deklaruje brak zainteresowania tą sferą życia społecznego. Zainteresowanie polityką częściej wykazują mieszkańcy wielkich miast, badani z wyższym wykształceniem oraz mający wysoki status społeczno-ekonomiczny. Związek między stopniem zainteresowania polityką a postrzeganiem motywów działania polityków może polegać na tym, że wraz ze wzrostem wiedzy o wydarzeniach politycznych naszego kraju maleje skłonność do postrzegania działań aktorów sceny politycznej w kategoriach osobistych porachunków bądź osobistych interesów. Analiza opinii osób deklarujących brak zainteresowania pozwala uzyskać odpowiedź na pytanie, czy następstwem postawy apolitycznej jest również brak poglądów na temat konkretnych wydarzeń i problemów politycznych, np. sprawy ministra Parysa (tab. 2).

Tabela 2

w procentach

Zainteresowanie polityką	<i>Jak Pan(i) sądzi, o co chodzi przede wszystkim w sprawie ministra Parysa?</i>					
	1	2	3	4	5	6
Duże	20	20	7	15	15	23
Średnie	19	18	6	12	10	35
Małe	19	10	7	12	11	41
1 - rozgrywki personalne, 2 - walka o kontrolę nad wojskiem, 3 - atak na prezydenta/ludzi z otoczenia prezydenta, 4 - rozgrywki między partiami politycznymi, 5 - spór o zakres władzy rządu i prezydenta, 6 - nie wiem, o co chodzi w tej sprawie						

Osoby deklarujące zainteresowanie polityką (w stopniu dużym i średnim) równie często co osoby w ogóle nie śledzące wydarzeń politycznych upatrują przyczyn tego konfliktu głównie w rozgrywkach personalnych lub międzypartyjnych. Częściej natomiast wybierają stwierdzenia wskazujące na rzeczowy, kompetencyjny charakter konfliktu, który postrzegają jako spór o kontrolę nad wojskiem. Wraz ze wzrostem braku zainteresowania polityką zwiększa się częstość wyboru odpowiedzi "trudno powiedzieć".

Istnieje także związek między stopniem zainteresowania polityką a opinią o potrzebie działania w Polsce partii politycznych (tab. 3).

Tabela 3

w procentach

Zainteresowanie polityką	<i>Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie w Polsce potrzebne są partie polityczne?</i>		
	tak	nie	nie wiem
Duże	83	10	7
Średnie	76	14	10
Brak	49	21	30

Wraz ze wzrostem zainteresowania polityką zwiększa się częstość postrzegania zasadności działania partii politycznych w Polsce. Osoby deklarujące brak zainteresowania polityką zdecydowanie częściej wyrażają też brak zdania na ten temat. Wynikiem braku zainteresowania i wiedzy o bieżących wydarzeniach politycznych jest też częstsze podważanie potrzeby funkcjonowania partii politycznych.

* * *

W społeczeństwie naszym jest dość powszechny obraz polskiego polityka, postrzeganego jako osoba nieodpowiedzialna, kierująca się wybujałą ambicją i interesami osobistymi. To właśnie w negatywnych cechach polityków, a nie w przyczynach strukturalnych respondenci upatrują przyczyn ostatecznych kryzysów i konfliktów politycznych. Pogląd o niezbyt czystych intencjach i działaniach polskiego polityka występuje równie często wśród osób deklarujących znajomość bieżących wydarzeń, jak i wśród ankietowanych rzadko bądź w ogóle nie interesujących się polityką. Natomiast w przypadku pytania o zasadność funkcjonowania partii politycznych w Polsce - więcej osób nie śledzących bieżących wydarzeń nie widzi potrzeby ich istnienia w obecnych czasach.

ANEKS

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie w Polsce potrzebne są partie polityczne?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Nie wiem	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	LICZBA OSÓB
Ogółem	20	44	19	12	5	1188
Płeć						
Mężczyźni	24	50	11	10	5	525
Kobiety	17	40	24	13	6	662
Wiek						
do 24 lat	17	44	16	17	5	93
25-34	23	44	15	13	5	230
35-44	28	49	11	10	3	294
45-54	17	48	18	9	9	176
55-64	17	43	23	12	6	175
65 lat i więcej	14	37	31	13	6	220
Miejsce zamieszkania						
Wieś	13	45	21	14	6	506
Miasto do 20 tys.	24	50	16	8	3	116
od 21 do 100 tys.	19	44	21	12	4	223
od 101 do 500 tys.	23	44	17	11	5	213
501 tys. i więcej mieszk.	39	38	10	7	6	130
Region						
Północny	15	44	23	13	5	156
Zachodni	19	36	19	17	9	121
Środkowozachodni	18	57	11	12	2	188
Środkowy	32	43	11	9	6	187
Wschodni	16	43	26	12	4	145
Południowo-wschodni	12	46	23	13	6	193
Południowo-zachodni	27	38	21	9	6	198
Wykształcenie						
Podstawowe	12	41	28	13	6	487
Zasadnicze zawodowe	17	48	14	15	7	294
Średnie	27	47	12	10	4	313
Wyższe	48	42	6	2	1	93
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	42	43	9	4	2	81
Poz. pracownicy umysłowi	27	50	13	7	4	105
Pracownicy fiz.- umysł.	29	40	11	13	7	55
Robotnicy wykwalifikowani	19	46	14	15	5	132
Robotnicy niewykwalifik.	8	55	21	15	2	66
Rolnicy	15	45	15	17	9	94
Prywatni przedsiębiorcy	53	37	2	5	2	43
Grupa społ.-zaw. nie prac.						
Renciści i emeryci	14	41	27	11	7	409
Uczniowie i studenci	22	57	4	13	4	23
Bezrobotni	19	48	16	14	3	77
Gospodynie domowe i inni	14	44	25	12	5	106
Dochody na jedną osobę						
Do 400 tys. zł	8	46	21	18	7	181
401-600	18	46	17	11	9	211
601-800	14	47	22	12	5	251
801-1000	23	42	19	11	5	222
1001-1500	26	45	14	10	4	194
Powyżej 1500 tys. zł	42	33	18	6	2	107
Ocena war. materialnych						
Złe	16	45	20	12	7	543
Średnie	20	46	19	12	4	509
Dobre	37	36	15	8	4	135
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	14	41	30	7	7	128
Raz w tygodniu	20	46	17	13	5	681
Kilka razy w roku	21	42	19	13	5	280
W ogóle nie uczestniczy	28	45	16	5	5	97
Ocena kier.rozww.syt.w kraju						
Dobry kierunek	32	42	14	5	8	132
Zły kierunek	19	45	18	12	6	877
Trudno powiedzieć	17	43	25	14	2	179

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, partie polityczne w swojej działalności kierują się przede wszystkim: 1 - interesami swoich przywódców, 2 - interesami naszego kraju, 3 - opiniami i interesami różnych grup społecznych (%)

	1	2	3	LICZBA OSÓB
Ogółem	69	6	25	959
Płeć				
Mężczyźni	68	5	27	447
Kobiety	69	7	23	512
Wiek				
do 24 lat	68	4	28	76
25-34	69	5	26	193
35-44	70	7	23	254
45-54	70	3	27	148
55-64	64	7	29	132
65 lat i więcej	69	10	21	156
Miejsce zamieszkania				
Wieś	68	7	25	392
Miasto do 20 tys.	59	8	33	93
od 21 do 100 tys.	73	5	22	178
od 101 do 500 tys.	74	6	20	186
501 tys. i więcej mieszk.	65	3	33	110
Region				
Północny	61	5	34	135
Zachodni	74	3	23	103
Środkowozachodni	74	6	20	155
Środkowy	53	11	36	152
Wschodni	65	9	26	104
Południowo-wschodni	77	3	21	151
Południowo-zachodni	77	6	17	159
Wykształcenie				
Podstawowe	68	9	23	359
Zasadnicze zawodowe	71	6	23	248
Średnie	70	4	27	270
Wyższe	62	2	35	82
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	69	4	27	71
Poz. pracownicy umysłowi	70	6	25	89
Pracownicy fiz.- umysł.	61	4	35	46
Robotnicy wykwalifikowani	74	5	21	118
Robotnicy niewykwalifik.	73	4	23	52
Rolnicy	69	5	26	77
Prywatni przedsiębiorcy	66	2	32	41
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Renciści i emeryci	66	8	26	298
Uczniowie i studenci	38	10	52	21
Bezrobotni	74	6	19	62
Gospodynie domowe i inni	72	8	20	86
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	75	7	18	142
401-600	65	10	25	165
601-800	68	4	27	204
801-1000	72	7	21	173
1001-1500	66	4	29	163
Powyżej 1500 tys. zł	67	5	28	96
Ocena war. materialnych				
Złe	69	7	24	437
Średnie	69	6	25	412
Dobre	65	5	29	110
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	75	6	19	88
Raz w tygodniu	68	7	25	548
Kilka razy w roku	66	6	28	241
W ogóle nie uczestniczy	73	5	22	81
Ocena kier.rozww.syt.w kraju				
Dobry kierunek	59	11	31	111
Zły kierunek	72	6	23	732
Trudno powiedzieć	59	5	35	116

Tabela 3. Czy slyszala Pan(i) o tzw. sprawie ministra Parysa?
(%)

	Tak	Nie	LICZBA OSOB
Ogolem	72	28	1190
Plec			
Męczyźni	79	21	526
Kobiety	66	34	663
Wiek			
do 24 lat	53	47	93
25-34	77	23	230
35-44	81	19	294
45-54	84	16	176
55-64	66	34	175
65 lat i więcej	56	44	222
Miejsce zamieszkania			
Wieś	64	36	508
Miasto do 20 tys.	73	27	116
od 21 do 100 tys.	77	23	223
od 101 do 500 tys.	77	23	213
501 tys. i więcej mieszk.	83	17	130
Region			
Pólnocny	77	23	156
Zachodni	74	26	121
Środkowozachodni	72	28	188
Środkowy	79	21	187
Wschodni	72	28	145
Południowo-wschodni	66	34	195
Południowo-zachodni	64	36	198
Wysztalcenie			
Podstawowe	55	45	489
Zasadnicze zawodowe	75	25	294
Średnie	86	14	313
Wyższe	98	2	93
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	95	5	81
Poz. pracownicy umysłowi	86	14	105
Pracownicy fiz.- umysł.	80	20	55
Robotnicy wykwalifikowani	83	17	132
Robotnicy niewykwalifik.	70	30	66
Rolnicy	64	36	94
Prywatni przedsiębiorcy	95	5	43
Grupa społ.-zaw. nie prac.			
Reński i emeryci	61	39	410
Uczniowie i studenci	52	48	23
Bezrobotni	74	26	77
Gospodynie domowe i inni	62	38	107
Dochody na jedną osobę			
Do 400 tys. zł	55	45	181
401-600	67	33	212
601-800	71	29	251
801-1000	73	27	222
1001-1500	81	19	195
Powyżej 1500 tys. zł	91	9	107
Ocena war. materialnych			
Złe	69	31	543
Średnie	72	28	511
Dobre	81	19	135
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	63	37	128
Raz w tygodniu	71	29	683
Kilka razy w roku	77	23	280
W ogóle nie uczestniczy	73	27	97
Ocena kier.rozw.syt.w kraju			
Dobry kierunek	74	26	132
Zły kierunek	74	26	877
Trudno powiedzieć	57	43	181

Tabela 4. Jak, Pan(i) sądzi, o co chodzi przede wszystkim w tej sprawie?

(%)

	1*	2*	3*	4*	5*	6*	7*	8*	LICZBA OSÓB
Ogółem	18	2	6	13	14	13	25	9	850
Płeć									
Mężczyźni	21	2	8	14	15	12	20	8	413
Kobiety	15	3	4	12	14	14	29	10	436
Wiek									
do 24 lat	24	2	8	10	20	6	20	8	49
25-34	16	2	4	14	17	15	23	9	177
35-44	19	3	7	15	19	11	19	7	238
45-54	20	1	5	15	14	16	24	5	147
55-64	12	3	8	9	6	13	36	14	115
65 lat i więcej	17	3	6	10	7	13	29	14	124
Miejsce zamieszkania									
Wieś	15	1	6	12	13	10	33	10	323
Miasto do 20 tys.	15	2	6	9	19	13	28	7	85
od 21 do 100 tys.	20	2	7	14	15	11	20	10	171
od 101 do 500 tys.	20	5	6	16	16	18	15	5	163
501 tys. i więcej mieszk.	19	5	5	11	12	18	19	12	108
Region									
Północny	23	5	5	13	13	14	19	8	120
Zachodni	16	2	4	16	16	14	26	7	90
Środkowozachodni	22	1	5	14	17	10	24	6	136
Środkowy	14	2	5	14	12	15	24	14	147
Wschodni	15	3	7	7	15	9	32	14	103
Południowo-wschodni	12	2	9	10	15	13	28	11	128
Południowo-zachodni	22	2	7	15	14	14	21	5	126
Wykształcenie									
Podstawowe	15	1	7	12	9	8	36	12	269
Zasadnicze zawodowe	21	2	6	14	14	10	25	8	219
Średnie	19	4	6	14	16	17	17	6	270
Wyższe	15	1	5	10	25	21	12	10	91
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier., inteligencja	16	1	6	14	17	19	17	9	77
Poz. pracownicy umysłowi	21	2	3	8	21	24	16	4	90
Pracownicy fiz.- umysł.	27	7	14	14	7	11	16	5	44
Robotnicy wykwalifikowani	21	2	6	15	18	6	23	8	108
Robotnicy niewykwalifik.	22	4	2	17	7	4	35	9	46
Rolnicy	10	0	7	15	12	15	32	10	60
Prywatni przedsiębiorcy	20	0	2	20	29	10	12	7	41
Grupa społ.-zaw. nie prac.									
Renciści i emeryci	18	2	7	11	9	12	29	12	251
Uczniowie i studenci	25	8	8	8	33	0	8	8	12
Bezrobotni	16	5	7	11	18	14	21	9	57
Gospodynie domowe i inni	9	2	5	14	14	12	36	9	66
Dochody na jedną osobę									
Do 400 tys. zł	12	1	5	14	17	12	33	6	100
401-600	14	2	6	13	12	11	31	9	141
601-800	20	2	7	14	10	10	26	12	179
801-1000	15	2	4	11	16	15	27	10	163
1001-1500	22	4	8	11	17	13	17	8	157
Powyżej 1500 tys. zł	23	4	4	14	18	15	14	7	97
Ocena war. materialnych									
Złe	17	2	6	10	13	15	26	10	374
Średnie	18	3	5	16	14	10	25	9	366
Dobre	17	1	9	14	19	15	17	7	110
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	16	0	9	4	11	9	36	16	81
Raz w tygodniu	17	3	6	13	16	13	23	9	482
Kilka razy w roku	19	2	4	17	13	14	25	6	216
W ogóle nie uczestniczy	15	3	10	11	11	15	23	11	71
Ocena kier.rozw.syt.w kraju									
Dobry kierunek	15	6	8	6	12	17	26	9	98
Zły kierunek	19	2	6	14	15	12	23	9	648
Trudno powiedzieć	12	3	4	13	15	13	32	9	104

1. rozgrywki personalne, 2. dekomunizację wojska, 3. atak na prezydenta, na ludzi z otoczenia prezydenta, 4. rozgrywki między partiami politycznymi, 5. walka o kontrolę nad wojskiem, 6. spór o zakres władzy rządu i prezydenta, 7. nie wiem, o co chodzi w tej sprawie, 8. trudno powiedzieć

Tabela 5. Jak określił(a)by Pan(i) swoje zainteresowanie polityką?

(%)

	Bardzo duże	Duże	Średnie	Niewielkie	Żadne	LICZBA OSÓB
Ogółem	3	9	43	25	20	1187
Płeć						
Mężczyźni	5	13	48	21	13	524
Kobiety	1	6	39	29	25	662
Wiek						
do 24 lat	0	5	48	25	22	93
25-34	1	6	52	27	14	230
35-44	3	12	51	23	12	293
45-54	6	12	42	25	15	176
55-64	5	9	34	25	27	174
65 lat i więcej	3	6	29	29	33	221
Miejsce zamieszkania						
Wieś	2	6	36	32	24	507
Miasto do 20 tys.	5	7	47	25	16	116
od 21 do 100 tys.	2	13	48	20	16	222
od 101 do 500 tys.	5	8	47	20	19	213
501 tys. i więcej mieszk.	4	17	50	17	12	129
Region						
Północny	4	5	52	23	15	155
Zachodni	2	7	42	26	22	121
Środkowozachodni	3	11	41	31	14	188
Środkowy	3	10	37	28	22	186
Wschodni	3	10	47	20	19	144
Południowo-wschodni	3	10	37	30	21	195
Południowo-zachodni	4	8	46	18	25	198
Wykształcenie						
Podstawowe	1	4	29	33	33	487
Zasadnicze zawodowe	1	6	52	27	15	293
Średnie	5	15	54	18	9	313
Wyższe	13	24	53	10	1	93
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	7	21	56	12	4	81
Poz. pracownicy umysłowi	3	18	51	18	10	105
Pracownicy fiz.- umysł.	2	5	53	33	7	55
Robotnicy wykwalifikowani	1	9	56	18	16	131
Robotnicy niewykwalifik.	0	6	37	40	17	65
Rolnicy	4	3	41	33	18	94
Prywatni przedsiębiorcy	5	14	63	19	0	43
Grupa społ.-zaw. nie prac.						
Renciści i emeryci	4	8	31	28	29	409
Uczniowie i studenci	0	9	61	9	22	23
Bezrobotni	0	6	48	29	17	77
Gospodynie domowe i inni	2	3	38	27	30	107
Dochody na jedną osobę						
Do 400 tys. zł	2	2	40	33	23	181
401-600	2	7	42	29	20	211
601-800	2	8	34	31	24	250
801-1000	4	10	47	21	19	221
1001-1500	4	12	49	20	15	195
Powyżej 1500 tys. zł	5	20	53	13	9	107
Ocena war. materialnych						
Złe	3	7	38	28	24	541
Średnie	2	8	48	25	17	511
Dobre	6	17	47	18	12	134
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	3	9	34	31	24	127
Raz w tygodniu	2	9	44	27	18	683
Kilka razy w roku	4	8	45	22	22	278
W ogóle nie uczestniczy	6	14	43	19	18	97
Ocena kier.rozw.syt.w kraju						
Dobry kierunek	5	13	47	19	16	131
Zły kierunek	3	9	43	26	19	875
Trudno powiedzieć	2	5	40	28	24	181